

Załącznik do uchwały Nr XX/264/07
Rady Miasta Krakowa z dnia 12 września 2007 r.

**Ramowy Program budowy sieci
automatycznych defibrylatorów zewnętrznych
w miejscach publicznych**

**KRAKOWSKA SIEĆ AED
IMPULS ŻYCIA**

Spis treści:

WSTĘP.....	3
AUTOMATYCZNE DEFIBRYLATORY ZEWNĘTRZNE.....	3
STRUKTURA KRAKOWSKIEJ SIECI AED <i>IMPULS ŻYCIA</i>.....	4
SZKOLENIA Z ZAKRESU OBSŁUGI AED.....	5
INFORMACJA I PROMOCJA.....	5
ZAŁOŻENIA ORGANIZACYJNE.....	6
HARMONOGRAM REALIZACJI PROJEKTU.....	7
PRZEWIDYWANY KOSZT ORAZ RAMOWY HARMONOGRAM FINANSOWANIA PROJEKTU.....	9

Wstęp

Rocznie w całej Europie dochodzi do ok. 700 000 nagłych zatrzymań krążenia z przyczyn kardiologicznych. Z tej liczby tylko 5-10% osób przeżywa do momentu wypisu ze szpitala. Przyczyny kardiologiczne są najczęstszym powodem zgonów. Jedynie w samym Śródmieściu Krakowa rocznie dochodzi do około 100 nagłych zatrzymań krążenia w miejscach publicznych. Nagłe zatrzymanie pracy serca może przydarzyć się każdemu i nastąpić w każdej sytuacji.

Wbrew dość powszechnej opinii „zatrzymanie pracy serca” nie oznacza, że pozostaje ono nieruchome. Serce w takiej sytuacji zaczyna funkcjonować nieprawidłowo - dochodzi do rozkojarzenia impulsów elektrycznych, które kontrolują jego skurcze. Komórki mięśnia sercowego kurczą się bardzo szybko i chaotycznie, przez co nie są w stanie skutecznie pompować krwi. Taki sposób pracy serca określa się jako migotanie komór. W powyższej sytuacji prowadzona akcja resuscytacyjna (oddechy ratownicze i uciskanie klatki piersiowej) nie jest w stanie przywrócić normalnej akcji serca. Jedynym znanym sposobem przerwania migotania komór jest zastosowanie defibrylacji.

Szansę na skuteczną defibrylację, a co za tym idzie przeżycie osoby, której serce przestało poprawnie pracować maleją o ok. 10% z każdą minutą. Badania naukowe szacują, że szansa ta jest największa jeżeli defibrylacja zostanie wykonana w ciągu 2 minut od zatrzymania krążenia. Czas dojazdu pogotowia zazwyczaj trwa dłużej. Dlatego należy w Krakowie stworzyć sieć umieszczonych w miejscach publicznych automatycznych defibrylatorów zewnętrznych (AED), które będą mogły być obsługiwane przez osoby posiadające podstawowe przeszkolenie w tym zakresie. Należy również przeszkolić w zakresie obsługi sprzętu AED jak największą ilość mieszkańców Krakowa.

Automatyczne Defibrylatory Zewnętrzne

Automatyczny Defibrylator Zewnętrzny (z ang. Automated External Defibrillator - AED) to niewielkich rozmiarów urządzenie, które analizuje rytm pracy serca i zaleca wykonanie defibrylacji w przypadku, gdy jest ona konieczna. Od momentu włączenia aparat prowadzi użytkownika komendami głosowymi w języku polskim oraz podaje dodatkowe wskazówki graficzne.

Automatyczne defibrylatory zewnętrzne zostały skonstruowane w taki sposób, aby mogły z nich korzystać osoby nie posiadające wykształcenia medycznego. Korzystając z automatycznego defibrylatora pierwszej pomocy mogą udzielać ratownicy (TOPR, GOPR, WOPR, Grupy Ratownictwa PCK, Maltańska Służba Medyczna), policja, straż miejska, wojsko, służby ochrony oraz osoby postronne posiadające podstawowe przeszkolenie w udzielaniu pierwszej pomocy.

Struktura Krakowskiej Sieci AED *IMPULS ŻYCIA*

Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* stanowić ma docelowo sieć automatycznych defibrylatorów zewnętrznych umieszczonych we wszystkich miejscach publicznych, charakteryzujących się intensywnym przepływem osób, lub gromadzących jednorazowo duże ilości osób.

Z powodów prawno-proceduralnych sieć powinna być budowana równolegle, trójtorowo:

- W zarządzanych przez Gminę Miejską Kraków (lub będących własnością GMK) miejscach publicznych, budynkach UMK, budynkach wytypowanych jednostek miejskich oraz w komisariatach Policji zestawy AED powinny zostać zainstalowane przez Gminę Miejską Kraków, ze środków budżetu miasta przeznaczonych na realizację programu. Spółki Miejskie powinny zainstalować zestawy we wskazanych miejscach publicznych w ramach własnych środków finansowych. Dodatkowe elementy sieci mogą być finansowane przez Dzielnice Miasta Krakowa, w ramach zadań priorytetowych.
- W budynkach i miejscach publicznych położonych na terenie Krakowa, a zarządzanych przez instytucje państwowe i samorząd województwa wskazanym jest zamontowanie zestawów AED w ramach Krakowskiej Sieci AED *IMPULS ŻYCIA* na podstawie umów lub porozumień o partnerstwie w realizacji programu zawieranych pomiędzy Gminą Miejską Kraków, a daną instytucją. Stroną finansującą winna być instytucja będąca partnerem programu.
- W budynkach i miejscach publicznych położonych na terenie Krakowa, a zarządzanych przez inne osoby fizyczne i prawne wskazanym jest zamontowanie zestawów AED w ramach Krakowskiej Sieci AED *IMPULS ŻYCIA* na podstawie umów lub porozumień o partnerstwie w realizacji programu zawieranych pomiędzy Gminą Miejską Kraków, a daną osobą fizyczną lub prawną. Stroną finansującą winien być pomiot będący partnerem programu. Prezydent Miasta Krakowa korzystając z dostępnych narzędzi (promocyjnych, fiskalnych i innych), przygotowuje ofertę, mającą na celu zachęcenie podmiotów gospodarczych do partnerstwa w realizacji programu.

W wyjątkowych, szczególnie uzasadnionych przypadkach dopuszcza się na podstawie odrębnego porozumienia umieszczenie w miejscu publicznym zarządzanym (będącym własnością) przez podmiot inny niż Gmina Miejska Kraków zestawu zakupionego ze środków budżetu Miasta Krakowa.

Szczegółowy, hierarchiczny wykaz miejsc, w których powinny zostać umieszczone zestawy AED przedstawi powołany przez Prezydenta Miasta Krakowa zespół sterujący. Zespół opracuje także szczegółowe zasady doboru miejsc montażu zestawów, biorąc pod uwagę m.in.:

- kryterium dostępności (najlepiej, aby miejsce dostępne było przez całą dobę)
- zalecane przez European Resuscitation Council kryterium wystąpienia w danym miejscu co najmniej 1 przypadku Nagłego Zatrzymania Krążenia w okresie 2 lat.

Zestawy AED powinny zostać umieszczone w dobrze widocznych i oznakowanych miejscach – np. przeszklonych gablotach. Budynki, pomieszczenia, miejsca, w których został umieszczony zestaw winny być odpowiednio, w wystandaryzowany sposób oznakowane, tak aby każdy kto zobaczy tracącą przytomność osobę, mógł łatwo trafić do defibrylatora, zdjąć urządzenie ze ściany i wykonać defibrylację.

Zasadnym jest, aby gabloty, w których umieszczone będą defibrylatory posiadały system zdalnego powiadamiania o uruchomieniu (wyjęciu z gabloty, zdjęciu ze ściany itp. – w zależności od przyjętych rozwiązań). Informacja o zdarzeniu powinna być przesyłana do urządzenia centralnego, które poinformuje o użyciu zestawu umieszczonego w danej lokalizacji nadzorującą je osobę. Zasadnym jest, aby urządzenie centralne umieszczone zostało w centrum dyspozycyjnym Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego. Szczegółowe rozwiązania w powyższym zakresie winien przygotować zespół sterujący Programem.

Szkolenia z zakresu obsługi AED

Budowie Krakowskiej Sieci AED *IMPULS ŻYCIA* towarzyszyć musi równoczesne zapewnienie jak największej powszechności szkoleń z zakresu udzielania pierwszej pomocy oraz obsługi AED kierowanych do osób nie związanych z ratownictwem.

Dlatego też w ramach realizacji Ramowego Programu Krakowskiej Sieci AED *IMPULS ŻYCIA* należy wprowadzić:

- Obowiązkowe szkolenia z zakresu AED dla wszystkich pracowników UMK i jednostek miejskich (m.in. Straży Miejskiej, ale także szkół, przedszkoli, instytucji kultury, itp.) i spółek miejskich (m.in. kierowców autobusów MPK) co zapewni przeszkolenie kilku tysięcy osób.
- Szeroko promowane bezpłatne szkolenia dla mieszkańców Krakowa organizowane w ilości zapewniającej ich powszechną dostępność i pełne zaspokojenie potrzeb.
- Prowadzone w ramach zajęć szkolnych szkolenia w krakowskich szkołach ponadgimnazjalnych.
- Specjalny program szkoleniowy skierowany do studentów, realizowany np. przy współpracy z Kolegium Rektorów Szkół Wyższych Krakowa, Porozumieniem Samorządów Studentów Uczelni Krakowa, organizacjami studenckimi.

Informacja i promocja

Założenia Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* muszą być intensywnie promowane przez odpowiednie komórki UMK, w celu zapewnienia:

- Jak największej liczby zewnętrznych partnerów programu,
- Zainteresowania mieszkańców, które powinno prowadzić do identyfikacji z programem, a w konsekwencji ukończenia kursu AED oraz gotowości niesienia pomocy osobom jej potrzebującym.

W ramach Miejskiej Prezentacji Internetowej „Magiczny Kraków” powinien powstać segment dotyczący Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA*, który między innymi zawierałby mapę rozmieszczenia zestawów, a także (na przykład poprzez możliwość zamieszczenia logotypów partnerów programu) mógłby stanowić element oferty miasta skierowanej do podmiotów gospodarczych. Należy zlecić opracowanie edukacyjnych programów komputerowych uczących kolejnych kroków udzielania pierwszej pomocy, w tym także np. programu instalowanego w telefonach komórkowych, pozwalającego na szybkie, skrótowe przypomnienie w razie potrzeby zasad odpowiedniego postępowania.

Powinny zostać również wydane szeroko kolportowane materiały informacyjne dotyczące Sieci, a także informujące o zasadach korzystania z zestawów (m.in. materiały pomocnicze dla uczestników kursów) oraz materiały promujące pozyskiwanie umiejętności korzystania z zestawów AED. W ramach działań promocyjno – informacyjnych powinny zostać także zrealizowane materiały audiowizualne pokazujące zasady udzielania pierwszej pomocy.

Założenia organizacyjne

W celu prawidłowej koordynacji nad realizacją programu, a także celem przygotowania propozycji projektu szczegółowego programu działań w ramach realizacji Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* na lata 2008 – 2010 właściwym byłoby, aby Prezydent Miasta Krakowa powołał zespół sterujący Programem. Proponuje się, aby w skład jego weszli:

- Zastępca lub Pełnomocnik Prezydenta Miasta właściwy ds. bezpieczeństwa, w tym bezpieczeństwa imprez masowych
- Przedstawiciel komórki UMK właściwej ds. zdrowia
- Przedstawiciel komórki UMK właściwej ds. bezpieczeństwa publicznego
- Przedstawiciel komórki UMK właściwej ds. promocji i marketingu
- Przedstawiciel komórki UMK właściwej ds. kontaktów z mediami
- Przedstawiciel komórki UMK właściwej ds. zarządzania budynkami UMK
- Przedstawiciel komórki UMK właściwej ds. edukacji
- Przedstawiciele jednostek miejskich pełniących funkcje zarządcy dla miejsc publicznych
- Przedstawiciele MPWIK, MPEC, MPO, MPK
- Przedstawiciel Rady Miasta Krakowa – inicjatora Programu
- Przedstawiciel Małopolskiego Kuratorium Oświaty
- Przedstawiciel krakowskiego środowiska akademickiego
- Inne osoby, których obecność w składzie zespołu Prezydent Miasta uzna za wskazaną

Pierwszym zadaniem zespołu sterującego powinno być przygotowanie dla Prezydenta Miasta Krakowa propozycji projektu szczegółowego programu działań w ramach realizacji Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* na lata 2008 – 2010 określającego m.in. docelową ilość zestawów AED, które powinny być umieszczone w gminnych miejscach publicznych, listę hierarchiczną miejsc, w których powinny zostać umieszczone zestawy AED, harmonogram rozbudowy sieci na lata 2008-2010, ilość i szczegółowe grupy docelowe szkoleń z pierwszej pomocy i obsługi AED, także szczegółowe założenia działań promocyjnych oraz szczegółowe założenia finansowe projektu.

Ponadto właściwym byłoby aby w skład zespołu sterującego zaproszeni zostali eksperci w dziedzinie ratownictwa medycznego:

- Przedstawiciel Krakowskiego Pogotowia Ratunkowego
- Przedstawiciel Polskiej Rady Resuscytacji
- Konsultanci wojewódzcy w dziedzinie medycyny ratunkowej oraz kardiologii
- Inni eksperci, których obecność w składzie zespołu Prezydent Miasta uzna za wskazaną, a także przedstawiciele stowarzyszeń i organizacji działających na rzecz upowszechniania wiedzy z zakresu udzielania pierwszej pomocy, takich jak np. Krakowska Grupa Ratownictwa PCK oraz Maltańska Służba Medyczna.

Ramowy Program Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* docelowo powinien uzyskać status programu kierunkowego w ramach znowelizowanego Programu Poprawy Bezpieczeństwa „Bezpieczny Kraków”. W tym celu Prezydent Miasta Krakowa przedkładając Radzie Miasta szczegółowy program działań w ramach realizacji Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* na lata 2008 – 2010 powinien wskazać realizatora zadań, zdefiniować cele oraz mierniki i wskaźniki dla programu.

Do końca pierwszego kwartału lat 2009-2011 Prezydent Miasta przedstawia Radzie Miasta sprawozdanie z realizacji Programu odpowiednio za lata 2008-2010.

Harmonogram realizacji projektu

Rok 2008

- Powołanie zespołu sterującego programu.
- Przygotowanie propozycji projektu szczegółowego programu działań w ramach realizacji Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* na lata 2008 – 2010.
- Ustalenie przez zespół sterujący hierarchicznej listy najistotniejszych z punktu widzenia założeń programu miejsc publicznych i budynków zarządzanych przez Gminę Miejską Kraków (lub będących jej własnością), a także komisariatów Policji.
- Ustalenie ilości i lokalizacji miejsc, w których w poszczególnych latach realizacji programu (2008-2010) zostaną zainstalowane zestawy AED
- Ustalenie przez zespół sterujący hierarchicznej listy miejsc publicznych zarządzanych przez spółki miejskie.

- Ustalenie przez zespół sterujący hierarchicznej listy miejsc publicznych nie będących własnością Gminy Miejskiej Kraków, do których zarządców należy w pierwszej kolejności zwrócić się z propozycją partnerstwa w programie.
- Przygotowanie założeń promocyjnych Programu oraz planu działań promocyjnych. Opracowanie Systemu Identyfikacji Wizualnej programu – m.in. znaku graficznego, jednolitej linii graficznej wydawnictw, standardu oznakowania miejsc i budynków, w których są zainstalowane zestawy.
- Uruchomienie w ramach Miejskiej Prezentacji Internetowej "Magiczny Kraków" segmentu dotyczącego Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA*.
- Przygotowanie, wydanie i kolportaż materiałów informacyjnych, promocyjnych i instruktażowych oraz przygotowanie materiałów audiowizualnych i oprogramowania edukacyjnego.
- Zakup i instalacja co najmniej 30 zestawów AED w wytypowanych miejscach.
- Zakup i instalacja pierwszej partii zestawów AED przez spółki miejskie.
- Zakup i instalacja urządzenia centralnego informującego o użyciu zestawu AED umieszczonego w danej lokalizacji.
- Opracowanie atrakcyjnej oferty dla prywatnych podmiotów gospodarczych i zwrócenie się do nich z propozycją partnerstwa w programie (z uwzględnieniem kolejności wynikającej z listy hierarchicznej opracowanej przez zespół sterujący).
- Zwrócenie się przez gminę do instytucji państwowych i samorządowych z propozycją partnerstwa w programie, zgodnie z listą hierarchiczną opracowaną przez zespół sterujący.
- Rozpoczęcie prowadzenia obowiązkowych szkoleń z pierwszej pomocy dla wszystkich pracowników UMK oraz jednostek i spółek miejskich w formacie poszerzonym o zakres dot. obsługi AED.
- Zapewnienie bezpłatnych szkoleń dla wszystkich chętnych mieszkańców Krakowa na poziomie określonym przez zespół sterujący.
- Wdrożenie szkoleń w krakowskich szkołach ponadgimnazjalnych.
- Wdrożenie programu szkoleń dla środowiska studenckiego.

Rok 2009

- Zakup i instalacja przez Gminę Miejską Kraków kolejnych zestawów AED w ilości i w lokalizacjach określonych przez zespół sterujący.
- Zakup i instalacja drugiej partii zestawów AED przez spółki miejskie.
- Dalsze pozyskiwanie jak największej ilości partnerów programu zarówno w gronie instytucji państwowych i samorządowych, jak i wśród podmiotów gospodarczych.
- Kontynuacja prowadzenia obowiązkowych szkoleń z pierwszej pomocy dla wszystkich pracowników UMK oraz jednostek i spółek miejskich w formacie poszerzonym o zakres dot. obsługi AED.
- Zapewnienie bezpłatnych szkoleń dla wszystkich chętnych mieszkańców Krakowa na poziomie określonym przez zespół sterujący.
- Prowadzenie szkoleń w krakowskich szkołach ponadgimnazjalnych.
- Prowadzenie programu szkoleń dla środowiska studenckiego

- Prowadzenie w ramach Miejskiej Prezentacji Internetowej "Magiczny Kraków" segmentu dotyczącego Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA*.
- Dalsze wydawanie i kolportaż materiałów informacyjnych, promocyjnych i instruktażowych.

Rok 2010

- Zakup i instalacja przez Gminę Miejską Kraków kolejnych zestawów AED w ilości i w lokalizacjach określonych przez zespół sterujący.
- Zakup i instalacja ostatniej partii zestawów AED przez spółki miejskie.
- Dalsze pozyskiwanie jak największej ilości partnerów programu zarówno w gronie instytucji państwowych i samorządowych, jak i wśród podmiotów gospodarczych.
- Kontynuacja prowadzenia obowiązkowych szkoleń z pierwszej pomocy dla wszystkich pracowników UMK oraz jednostek i spółek miejskich w formacie poszerzonym o zakres dot. obsługi AED.
- Zapewnienie bezpłatnych szkoleń dla wszystkich chętnych mieszkańców Krakowa na poziomie określonym przez zespół sterujący.
- Prowadzenie szkoleń w krakowskich szkołach ponadgimnazjalnych.
- Prowadzenie w ramach Miejskiej Prezentacji Internetowej "Magiczny Kraków" segmentu dotyczącego Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA*.
- Dalsze wydawanie i kolportaż materiałów informacyjnych, promocyjnych i instruktażowych.

Przewidywany koszt oraz ramowy harmonogram finansowania projektu

Przewidywany szacunkowy koszt realizacji programu w roku 2008 wyniesie 850 000 zł wynikając z poniższych założeń wstępnych:

- Zakup i montaż, utrzym. co najmniej 30 zestawów AED x 9 000 zł/szt.:	270 000zł
- Zakup i montaż urządzenia centralnego:	30 000 zł
- Szkolenia	300 000 zł
- Promocja:	150 000 zł
- Pozostałe koszty	100 000 zł
Razem:	850 000 zł

Koszty realizacji programu w latach 2009-2010 powinny zostać określone w szczegółowym programie działań w ramach realizacji Ramowego Programu Krakowska Sieć AED *IMPULS ŻYCIA* na lata 2008 – 2010 przedłożonym Radzie Miasta Krakowa przez Prezydenta Miasta Krakowa.